

Adviesnota aan de raad

Raadsvergadering: 13 juli 2023
Agendanummer:
Team: BV
Zaaknr: 32170-2023

Onderwerp: Kadernota 2024

Aan de raad

Inleiding

De gemeenteraad krijgt jaarlijks een kadernota aangeboden ter voorbereiding op de komende begroting

Beslispunten

1. De Kadernota 2024 als uitgangspunt voor de Begroting 2024 vast te stellen
2. Kennis te nemen van het resultaat van de Kadernota 2024

Dit onderwerp komt aan de orde in:

Commissiecarroussel d.d. 29 juni 2023

Dit onderwerp is aan de orde geweest in:
niet van toepassing

Samenhang met eerdere besluiten en/of beleidsprogramma / raadsprogramma

Het aanbieden van de Kadernota 2024 vloeit voort uit de “financiële verordening 2022” van de gemeente Gemert-Bakel.

Op 18 maart 2021 zijn de financiële kaders vastgesteld door de gemeenteraad. Dat is een leidraad voor deze kadernota.

Deze kadernota is een voorbereiding op de Begroting 2024.

Beoogd effect

De kadernota laat zien wat de uitgangspunten zijn van de gemeente Gemert-Bakel voor de komende begrotingsjaren. Dit vormt dan de basis voor de Begroting 2024 welke later dit jaar aan u wordt aangeboden.

Argumenten

1.1 De kadernota is het moment van afweging van middelen en ambities

De gemeente Gemert-Bakel heeft de ambitie om te groeien van 31.000 naar 35.000 inwoners. Groei biedt kansen voor een aantrekkelijk woon- en leefklimaat. Er zijn grote veranderingen op het gebied van klimaat en in het landelijk gebied. De samenleving wordt steeds meer digitaal. Inwoners zijn onlosmakelijk verbonden met hun leefomgeving. Ook op sociaal gebied zorgen we als gemeente voor verbinding. Om dit alles waar te maken is een robuuste en communicatief sterke ambtelijke organisatie nodig.

In deze Kadernota kijken we naar de beschikbare financiële middelen en de ambities voor de komende jaren. De Kadernota is de voorbereiding op de Begroting 2024. In november dit jaar besluit de gemeenteraad over de begroting.

1.2 De jaren 2024 en 2025 zijn ruim sluitend, de jaren daarna niet

Saldo Kadernota 2024	2024	2025	2026	2027
Structurele saldo na bijstellingen	1.174V	2.362V	2.197N	3.009N

De jaren 2024 en 2025 blijven sterk positief. Dit is een buffer voor mogelijk verdere prijsstijgingen in deze onzekere tijden. Daarnaast geeft het ruimte om in de toekomst verder in te spelen op ontwikkelingen bij de grotere opgaven als wonen, klimaat, mobiliteit enz.

De jaren 2026 en 2027 zijn echter negatief. Oorzaak hiervoor zijn de sterk dalende inkomsten vanuit het Rijk. Het is nog onduidelijk in welke mate dit gat gedicht gaat worden.

1.3 Het investeringsprogramma stijgt van 100 miljoen euro naar 121,8 miljoen euro

In de Begroting 2023 is een investeringsprogramma opgenomen van 100 miljoen voor de komende vier jaar. In deze Kadernota 2024 breiden we dat verder uit met nog eens 21,8 miljoen euro. Hiermee komt het totale investeringsprogramma uit op 121,8 miljoen euro.

Voor 17,5 miljoen euro is dat de Routekaart Duurzaamheid. Deze Routekaart is eerder dit jaar al vastgesteld door de gemeenteraad. Nu zijn de middelen verwerkt in de begroting. Verder is in de Kadernota aanvullend 3,6 miljoen euro opgenomen voor regionale mobiliteit en 0,5 miljoen euro voor vervanging van de skatebaan en het aanleggen van een pumptrackbaan. Voor vervanging van audiosysteem in de raadszaal is ook geld opgenomen.

1.4 Werken aan de gemeentelijke opgaven

Op diverse onderwerpen stellen we extra uitgaven voor. Deze aanpassingen zijn sterk verbonden aan de opgaven waar we voor aan de lat staan als gemeente. Het is een mix van grotere en kleinere aanpassingen. De grotere aanpassingen zijn:

Meer inzet op digitale veiligheid. De uitdagingen op dit gebied nemen sterk toe. In deze Kadernota is daarvoor structureel € 207.000 opgenomen. Voor het groenonderhoud waar Senzer in de afgelopen jaren onvoldoende heeft kunnen leveren zijn diverse scenario's opgesteld. Dit geeft een structurele bijstelling van € 200.000.

Voor het programma vitale kernen trekken we twee keer € 200.000 uit. We reserveren middelen voor diverse onderzoeken naar de bereikbaarheid, zoals bij de ontwikkelingen in Gemert-Noord. In totaal voor € 165.000.

Om het isolatieprogramma bij inwoners mogelijk te maken reserveren we twee keer € 75.000 voor een gemeente breed plan. Hiermee voorkomen we dat initiatiefnemers steeds apart een nieuwe ontheffing Wet natuurbescherming moeten aanvragen. Voor het beschrijven van 600 gemeentelijke monumenten en beeldbepalende panden is twee keer € 138.000 ingeruimd.

1.5 Gemeentelijke tarieven stijgen enkel met inflatie met uitzondering van riool

Voorgesteld wordt om de gemeentelijke tarieven enkel met inflatie te laten stijgen. Dat betekent een stijging van 3,9%. Uitzondering op dit percentage zijn de rioolheffing en leges.

Bij de rioolheffing staat in het watertakenplan een stijging van 5,2% voor 2024 opgenomen bovenop de inflatie. Vooralsnog gaan we daarvan uit. Bij de tarieven van de leges wordt uitgegaan van volledige kostendekking. Dat betekent 5,2% als index loonkosten voor 2024 en daarnaast een inhaalindexering van 4,2% over de loonkosten uit 2023.

1.6 Autonome ontwikkelingen bepalen deels het financiële beeld

Zoals eerder benoemd zijn de kosten in 2023 sterk gestegen. Met die stijging was via een stelpost in de begroting al deels rekening gehouden. Daarnaast biedt de komende meicirculaire compensatie. Dat is allemaal verwerkt in deze cijfers. Ten opzichte van de vorige begroting zijn met name twee andere autonome bijstellingen bepalend voor het financiële beeld.

Allereerst wordt in deze kadernota nu structureel € 747.000 geraamd voor de drie decentralisaties. Voorspellingen via het VNG-model laat zien dat name de kosten Wmo sterk stijgen richting 2024. Naast indexering verwachten we dat vanwege de vergrijzing meer mensen gebruik gaan maken van deze voorzieningen.

Daarnaast zijn er bij diverse gemeenschappelijke regelingen bijstellingen geweest die los staan van de indexeringen. Dit is in meer en mindere mate het geval bij Senzer, BSOB, GGD, GR Peelgemeenten en ODZOB. In financiële zin is deze stijging voor Senzer het grootst. Door herverdeling van de gemeentelijke bijdrage en andere inschattingen BUIG-middelen hebben wij daar een structureel nadeel van € 800.000.

1.7 We laten de tekorten 2026 en 2027 ook zien als signaal naar het Rijk

De onzekerheid over de inkomsten gemeentefonds beperkt je als gemeente in het aangaan van nieuwe verplichtingen. Daar is ook rekening mee gehouden in deze Kadernota. We willen als gemeente echter wel een signaal afgeven aan het Rijk dat een structurele oplossing voor die jaren nodig is. We zien de tekorten van 2026/2027 bij vele gemeenten nu in hun Kadernota's/Voorjaarsnota's verschijnen.

Kanttelingen

1.1. Onzekerheid over gemeentefonds na 2026/2027 ('ravijnjaren')

Het kabinet heeft in het coalitieakkoord aangekondigd om de huidige financieringssysteem per 2026 af te schaffen en te vervangen door een nieuwe. Vooruitlopend daarop is alvast een grote hap uit dat gemeentefonds genomen vanaf 2026. Dit wordt door gemeenten ook wel 'ravijnjaren' genoemd.

Het Rijk is in de Voorjaarsnota 2023 wel gekomen met structureel 1 miljard euro extra en een groei op basis van bruto binnenlands product (BBP). Beiden vanaf 2027. Voor Gemert-Bakel is dat bijna 1,8 miljoen euro extra. Dat is in deze Kadernota meegerekend. De VNG vindt dat echter (veel) te weinig. Naar hun berekening moet dat landelijk 3 miljard euro meer zijn. Voor Gemert-Bakel zou dat ongeveer 4,5 miljoen euro extra betekenen.

Het Rijk denkt aan uitbreiding van het belastinggebied voor gemeenten (zoals een ingezetenebelasting). Alleen zijn die plannen nog weinig concreet.

Vervallen “oude” regelgeving

Uitvoering

De Kadernota 2024 wordt informatie gedeeld met de provincie als financiële toezichthouder

Bijlagen

1. Raadsbesluit Kadernota 2024
2. Kadernota 2024 inclusief bijlage

Ter inzage gelegde stukken

1. Raadsbesluit Kadernota 2024
2. Kadernota 2024 inclusief bijlage

Gemert, 6 juni 2023

het college van burgemeester en wethouders,

[👤 Ondertekenaar 1.Functie],

[👤 Ondertekenaar 2.Functie],

[👤 Signer 1.Signature]

[👤 Signer 1.Initials] [👤 Signer 1.Complete
surname]

[👤 Signer 2.Signature]

[👤 Signer 2.Initials] [👤 Signer 2.Complete
surname]